

KILDEBANKSEMNE

RUNDT OM CYKLEN

LÆREMIDDEL TIL
7.-9. KLASSETRIN

indsigt i cyklens historie,
betydning og brug

Rundt om cyklen

Få lande i verden har flere cykler pr. indbygger end Danmark. Cyklen og det at cykle spiller en rolle i vores hverdag, kultur, selvforståelse og for sporten og samfundet. At Danmark er et cykelland har uden tvivl haft betydning for, at de tre første etaper af Tour de France i 2022 afvikles i Danmark.

Med cyklen som den røde tråd giver emnet "Rundt om cyklen" eleverne mulighed for ud fra forskellige vinkler at få indsigt i cyklens historie, dens betydning og brug.

Emnet "Rundt om cyklen" er et fleksibelt læremiddel, som primært henvender sig til 7.-9. klassesetrin. Emnet er organiseret i syv temaer, der hver indeholder 4-10 kilder. Alle kilderne er forsynet med spørgsmål.

Tilrettelæggelse af undervisningen

Det kildebaserede materiale kan anvendes på forskellige måder i undervisningen. Eleverne kan i grupper arbejde med hvert sit tema. Grupperne kan drøfte og søge at belyse spørgsmålene ved de enkelte kilder. Eller eleverne kan se bort fra spørgsmålene ved kilderne og i stedet udarbejde deres egen problemstilling, som de kan belyse ud fra kilderne og evt. ved hjælp af bøger og internettet.

Udvalgte temaer og kilder kan også bruges som supplerende materiale, hvis klassen arbejder med emner fra det 19. og 20. århundrede om fx industrialisering, kønsroller, fritid, sport og doping.

Tema: Danmark som cykelland

Temaet handler om opfindelsen af cyklen i begyndelsen af 1800-tallet, og hvordan den forbedres teknisk i løbet af århundredet. Cyklen var et nyt transportmiddel, der gav udfordringer for den øvrige trafik. Og var det overhovedet sundt at cykle?

Tema: Cykling – kønsroller og ligestilling

I dette tema fokuseres der på cyklens og cyklingens betydning for den ændrede opfattelse af kvindens rolle omkring århundredskiftet. Cyklen gav kvinderne mere frihed og fik betydning for kvindemoden, der gradvist ændrede sig til mere praktisk tøj og kortere skørter.

Tema: Æstetik og frihed

Cyklen er forbundet med en helt særlig æstetisk og kulturel opfattelse af frihed. Dette er tydeligt i populærkulturen, både i digte, sange fotografier osv.

Tema: Cykelløb

Næppe er cyklen opfundet, før den bliver brugt til forskellige former for konkurrence. Temaet fokuserer på cykelløb i Danmark som fx seksdagesløb, der især var populære midt i det 20. århundrede.

Tema: Tour de France

Der havde været andre etapeløb, før det første Tour de France afholdt i 1903. Men dette løb blev i løbet af kort tid til noget særligt. Temaet handler om, hvordan verdens hårdeste og mest berømte cykelløb har udviklet sig gennem tiden.

Tema: Tour de France – bagsiden

Når man har sagt cykelsport, har man også sagt doping. Det er i hvert fald det ry, som cykelsporten op igennem det 20. århundrede har fået. Temaet går i dybden med doping set i historisk lys og de offentlige diskussioner om doping, der har fundet sted gennem årene.

Tema: Cyklen og Vejle

Det bakkede landskab i og omkring Vejle har været brugt i flere cykelløb, og Vejle er en af etaperne i Tour de France i 2022. I 1940'erne fik Vejle sin egen cykelbane, og i 1950'erne var vejlenseren Eluf Dalgaard en af Danmarks mest kendte cykelryttere. Temaet handler om cyklen og byen Vejle.

Emnet og Fælles Mål

Arbejdet med emnet "Rundt om cyklen" kan bidrage til, at eleverne opnår kompetencemålene efter 9. klasse.

Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og vidensområder	Vejledende færdigheds- og vidensmål
Kronologi og sammenhæng Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger.	Kronologi, brud og kontinuitet	<ul style="list-style-type: none">● Eleven kan sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng● Eleven har viden om begivenheders forudsætninger, forløb og følger.
Kildearbejde Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger.	Historiske problemstillinger og løsningsforslag	<ul style="list-style-type: none">● Eleven kan formulere historiske problemstillinger.● Eleven har viden om udarbejdelse af historiske problemstillinger.
	Kildeanalyse	<ul style="list-style-type: none">● Eleven kan udvælge kilder til belysning af historiske problemstillinger.● Eleven har viden om kriterier for søgning af kilder.
Historiebrug Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid.	Konstruktion og historiske fortællinger	<ul style="list-style-type: none">● Eleven kan redegøre for sammenhænge mellem fortidsfortolkninger nutidsforståelser og fremtidsforventninger.● Eleven har viden om sammenhænge mellem fortidsfortolkninger, nutidsforståelser og fremtidsforventninger.

新